

Nagymányok
Kápolnái

Nagymányok kápolnái

Nagymányok Római Katolikus temploma mellett 1783. óta 4 kápolna és a templom kertjében lévő „lurdi” kegyhely épült. A kápolnák ma is funkcionáló, rendben tartott épületek, köszönhetően a katolikus hívek gondos kezelésének. A kápolnák - kicsi méretüknél fogva - egyike sem szolgált szentmisére alkalmas helyiségül, és csak egyes alkalmakkor – Úrnapján, feltámadási körmenetekkor, vagy a rózsafüzér társulat szervezte imádságok alkalmával – keresik fel a hívek testületileg, máskor inkább magányos elmélkedések, imádkozások színterei. Mindegyik kápolna a Római Katolikus Egyház tulajdonában van, a község gondoskodik róluk, megépülésük óta „gazdájuk” van, aki gondozza, a körmenetekkor feldíszíti ünnepi köntösbe. A gazdák kezdetektől a hívek közül kerültek ki, általában családok, akiknél öröklődik is a feladat. De ha a család tagjai már nem élnek a közelben, vagy nem tudják vállalni a feladatot, új jelentkezőhöz kerül a kápolna kulcsa, aki továbbviszi a megtisztelő feladatot. A kápolnák valamennyi gondozóját, akik a kezdetektől vállalták a feladatot sajnos nem sikerült felsorolnunk, így – bár mindegyikük megérdemelné - csak a jelenlegi segítők kerülnek megemlézésre. Az egyházközség, és a város nem vallásos lakossága is hálás az önként vállalt feladatukért, hiszen a kápolnák múltunk ékköveiként szolgáló épületek a városunkban. Mindegyik kápolna épület helyi védettséget élvez, Nagymányok kiemelt, a múlthoz gyökeresen hozzátartozó műemlékei.

1. Szentháromság Kápolna

A község első kápolnája a Szentháromság-kápolna. Ezt a kápolnát az 1828. évi egyházlátogatási okmány szerint Draskovics Lipót építtette 1783-ban, és családja vállalta fenntartását is. A kápolnában szent Mária szobrot helyeztek el. A kápolna a Nagymányok, Rákóczi utca 1. házában az utca aljában található Hrsz: 347/2. A fehérre meszelt épület homlokzatán egy kereszt látható. Tetejét nagyobb drótból készült kereszt váza, ereszcsonnját kis bádoggal díszítik. Ajtaja dupla ajtó, egy üvegajtóval és egy külső fa ajtóval védik a portót, és a külső körülmények káros hatásaitól. Csak a körmenetek alkalmával, vagy esetenként, látogató kérésre nyitják ki a külső ajtót. A kápolna szép, rendezett állapotban van. A körmenetek alkalmával különböző színű díszítést, virágokat kaptak a kápolnák, a Szentháromság kápolna színe a piros. Körmenetekkor a Jézus szíve szobor kap helyet a kápolnában. A kápolna gondozója jelenleg Csernavölgyi Imréné.

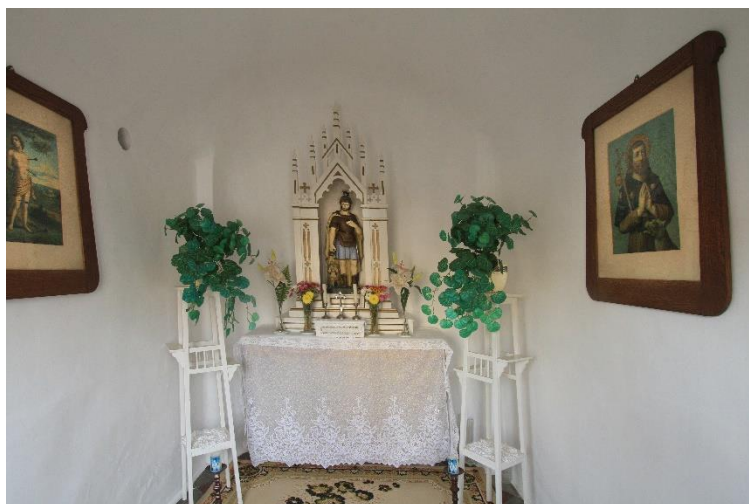

2. Szent Flórián Kápolna

A második kápolna a templom mellett elhaladó Táncsics utca nyugati végén található, a szent Flórián Kápolna nevet kapta. (Nagymányok, Táncsics utca 10 hrsz: 371/1) A kápolnában három védőszentre emlékeztek az ott elhelyezett képekkel: Szent Rókusra a pestisből gyógyultak védőszentjére, Szent Flóriánra a tűzoltók védőszentjére és Szent Sebestyénre aki a „legnépszerűbb” szentek közé tartozik, az emberek hozzá járványok idején fordultak leginkább. A kápolnát a szájhagyomány szerint egy tűzeset után építették, ami az egész utcán végigvonult, az akkor még nádfedeles házakban mind nagy károkat okozva. A régi, több helyen áttört kép helyére 1935-ben vitéz Gáthy Ferencné gyűjtéséből új szent Flórián szobrot szerzett be. Özvegy Hucker Péterné 2 képet adományozott, amik Szent Sebestyént és Szent Rókuszt ábrázolják.

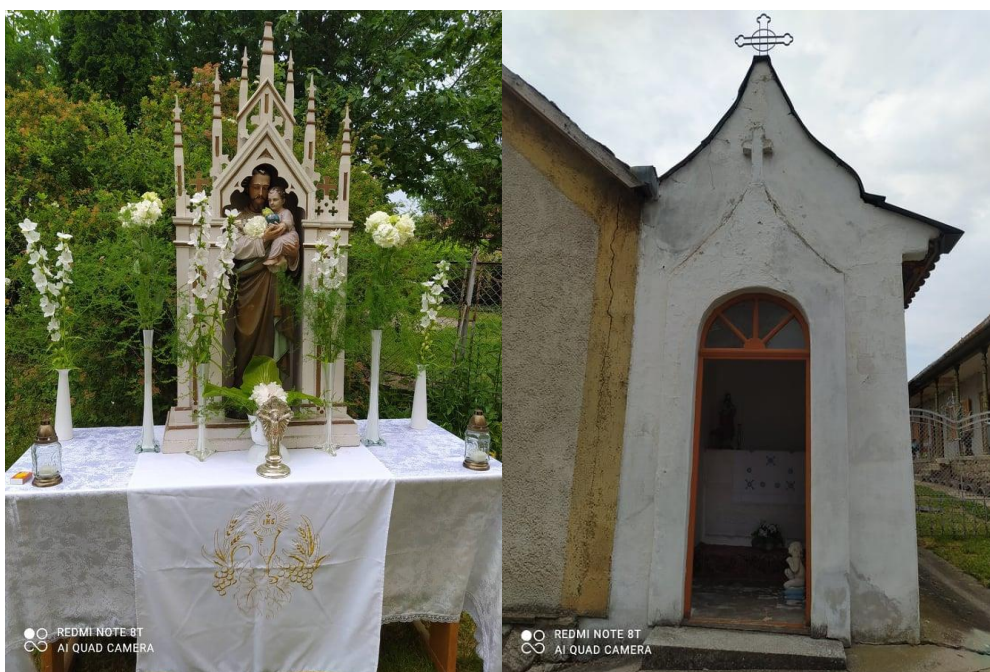
A kápolna teteje bádog lemez borítású, ajtaja felett nagy festett kereszt található. Íves tetején kettős keresztet helyeztek el, mely a vallási jelképeken rendkívül gyakori. A kápolnát zárható üvegajtóval látták el. A hófehérre meszelt kis épület a városházával szemben, jelenleg Hucker Józsefné gondozásában működik, a kápolna ünnepi színe a rózsaszín.

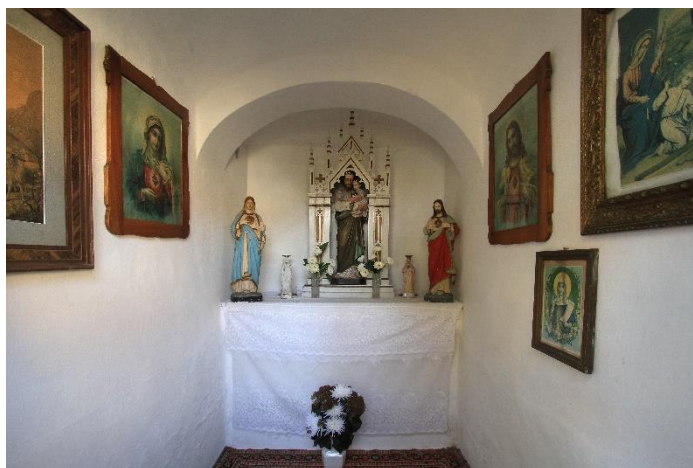

3. Szent József Kápolna

A község legújabb kápolnája a Szent József kápolna, melyet a község 1928-ban építtetett, úrnapi kápolna céljára. A kápolna nem teljesen különálló épület, a szomszédos ház falához került hozzáépítésre. A homlokzata a bejáratnál kiemeléssel épült a kápolna homlokzati íve mentén, melybe 1935-ben üvegajtót helyeztek, hogy védjék a porosodástól. A közelben lakók adakozásából Szent József szobrot szereztek be. A kápolnát és a szobrot egyházhatósági engedéllyel a plébános 1928. június 3-án áldott meg, és június 7-én állt meg először előtte az úrnapi körmeneten. A kis kápolna a címe: Nagymányok Dózsa utca 4-6 hrsz: 420/2. A kápolna Dózsa utca elején található, fehérre meszelt, csúcsos tetején kereszt vázzal, cseréptetővel. Jelenlegi gondozója Verseci Edina, ünnepi színe pedig a fehér.

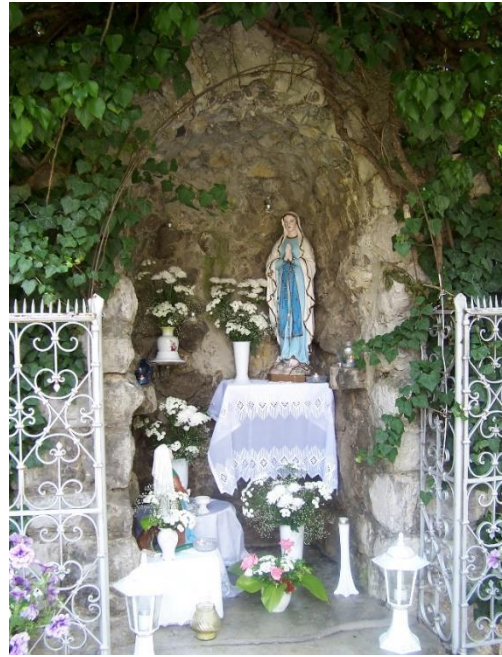

A három említett kápolna belsejében három egyforma, - a katolikus templom Jézus Szíve oltárán lévő díszítéshez hasonló, - fehér és arany mintázatúra festett kis fadíszek, keretek készültek az ott lévő szobrok védelme és kiemelt szerepe hangsúlyozása érdekében, ezzel erősítve összetartozásukat.

4. „Lourdi” kegyhely

A körmenetek részét képezi még a templomudvarban épített kis kegyhely, amit a hívek „lurdi”-nak neveznek. Ez egy terméskőből épített boltív, amiben szűz Mária szobra található, valamint egy előtte térdelő lány szoborral. Az emlékhely a szűz Mária tisztelet egyik leghíresebb zarándokhelye a Francia országban Lourdes-ban Bernadettnek megjelent szűz Mária emlékét ábrázolja. A kegyhely eredetileg a zárdaiskola udvarán volt, de a zárda iskola átszervezésekor, államosításakor a katolikus hívek „átmenekítették” a templom udvarára. A boltívet borostyánnal futtatták be, és szépen díszített, zárható kovácsoltvas kerítés védi. A kis emlékhely gondozója Wusching Rita, és ünnepi színe a sárga. Nagymányok, Tánccsics utca 9. házáson található Római Katolikus Templom (389 hrsz.) udvarában található.

5. Remete Kápolna

A város északi iparterülete felett a határban, belterületen kívül helyezkedik el a Remete-kápolna 028/2 helyrajzi számon. Az építés ideje és az építtető neve ismeretlen. 1828-ban már Mária tiszteletére mutató szokásként említik a határban épült kis kápolnát, amit látogatnak, így arra következtethetünk, hogy akkor már jó ideje állt az építmény.

Régi elbeszélések szerint az akkor még kis falucska szélén lakó család, akiken zsványok ütöttek rajta, ezen a helyen bújtak el. A támadáskor az ablakon kimenekülő gyermekek és nagymama, a határban lévő rózsabokorban húzták meg magukat a betörők elől, így menekültek meg a gyilkos támadók elől. Ennek emlékét őrzi a kápolna. Az elbeszélések szerint csodatévő hely is volt, a falához támasztva többször mankók voltak, kerítésén rózsafüzérek lógtak, amik az odalátogatók gyógyulását, vagy a gyógyulás keresését igazolták.

Régi alakjában csak egy meglehetősen szűk bemélyedéssel bíró fal volt, melyben egy fából faragott, kb 1 méter magas koronával ékesített Mária szobor volt jobbjában a királyi jogarral, balkarján a gyermek Jézussal. A szobrot vasrácsajtó, és egy kétszárnyú kis deszkaajtó védte. A vasrácsajtón persely volt elhelyezve.

A négy sarkán hatalmas jegenyefák álltak, már messzire jelezve a kápolna helyét a szántóföldek mellett. A kápolnát vasárnapokon és ünnepnapokon nemcsak a községbeliek, hanem a szomszédos települések hívei is felkeresték. A kápolna mellett a régi időkben az izményi földesút mentén csárda is volt, melyet az 1860-as években lebontottak. A régi kápolna falazata 1929-ig annyira romlott, hogy fenntartása már nem volt lehetséges. A hívek adományaikból, vagy fizikai segítségnyújtásából megépült a jelenlegi kápolna. A kápolna kis oltárt is kapott melynek belsejébe elhelyezték a régi Mária szobrot, az oltárra pedig új Mária szobor került. 1930-ban áldották meg az újonnan elkészült kápolnát. A kápolna teteje cserép borítású, nagy kovácsoltvas kereszttel a díszítve. Homlokzata fehérre meszelt, díszítésül téglával keretették ez épületet, és egy kereszt díszítést is kapott egy kis halmon szintén téglából. Dupla faajtó és üveg ajtó védi a külső hatásoktól.

A kápolna körüli tér egyre fogyott az idő múlásával, jelenleg már csak egy „zsebkendőnyi” területen fekszik, körülölelve a művelt földterületekkel. A nagymányoki Rózsafüzér Társulat rendszeresen

látogatja évente több alkalommal, közös imádságokat tartva a kápolna előtt. Jelenlegi gondozója Sebestyén István és felesége.

A hívek adományából 2021-ben új cseréptető és bádogozás készült.

Összeállította: Melcherné Nagy Bernadett
Nagymányoki Értéktár Bizottság

Felhasznált forrás: Blandl György Nagymányok Község története

Nagymányok, 2022. február.